

Zoon Symen en vader Folkert Oenema (niet op deze foto) houden echt van weiden.

Symen en Folkert Oenema gaan voor fris drinkwater:

“Water wil je schoon in de koe hebben”

Niet lang geleden besloten zoon Symen en vader Folkert Oenema uit Oldelamer dat de melkproductie van hun 80 koeien eigenlijk te laag was. Daar moesten ze wat mee. Symen lichtte alles door. “Samen met de voervoorlichter ben ik gaan kijken wat er beter kan. En daar hoort het drinkwater ook bij.”

Mooi weer is het nog niet in Oldelamer en de koeien staan dan ook nog binnen tijdens het interview. Maar zo gauw het kan, brengen zoon Symen en vader Folkert Oenema de dieren naar buiten. “We houden echt van weiden en willen dat met de nieuwe stal ook blijven doen”, zegt Folkert.

Momenteel zit hij in een maatschap met zijn zoon Symen, die het bedrijf uiteindelijk helemaal overneemt. Samen met zijn vader, liet Folkert de boerderij bouwen in 1975. Sindsdien is er weinig veranderd aan de stal. Het wordt dus echt tijd om te vernieuwen, vinden vader en zoon.

Eigen bron

Een kleine verandering vond een paar jaar geleden al plaats. “We vonden dat de productie wel wat laag was, 7.800 liter per koe per jaar. Met de koeien ging het ook minder, vooral ’s winters was het niet top. Juist dan ga je denken aan de opname. Samen met de voervertegenwoordiger zijn we gaan kijken naar wat er beter kan, dus ook naar het water.” Op dat moment maakte het bedrijf in Oldelamer nog gebruik van een eigen bron. “Daar hadden we veel problemen mee. Vooral het mangaan was een probleem, dat kregen we er nooit helemaal uit. En de ijzerwaarden waren ook behoorlijk hoog. Uiteindelijk werden de aanpassingen te duur, en hebben we de bron er dus maar helemaal uitgegoid.”

In de binnenbakken stroomt nu leidingwater en in de buitenbakken slootwater. Om te controleren of dat water wel goed is, zijn de veehouders gestart met de Drinkbakcheck, een periodiek onderzoek naar de waterkwaliteit in de drinkbakken. "De eerste keer hebben we een mengmonster ingestuurd van alle drinkbakken in de stal, ook die van de kalfjes. Daar kwam uit dat de bacteriegroei wel te hoog is." Waar dat precies door komt weet Symen niet, maar ze zijn meteen daarna de drinkbakken grondiger gaan schoonmaken. Schoonmaken deden ze eerder wel, maar nu standaard eens per maand met een borstel, en als de koeien erin hebben gemest natuurlijk meteen. En de bakken van de kalveren gaan nu ook elke maand mee, vertelt Symen. "Eerder deden we dat eens in de drie maanden. Met de kalveren ben je wat makkelijker, die geven nog geen melk. Maar die krijgen nu ook meer aandacht, hun drinkbakken doen we nu tegelijk met die van de melkkoeien."

Bakken mét stop

Symen laat de stal en de drinkbakken zien, en vertelt over zijn wensen voor de nieuwe stal. Nu zijn de bakken nog van beton, dat moet straks echt anders. "Alles blijft

plakken, het is een bron van bacteriën. Als we geen nieuwe stal zouden gaan bouwen dan hadden we allang nieuwe waterbakken neergezet." Schoonmaken kan nu alleen met een borstel, al zou de veehouder dat graag anders willen. "Er zit wel een stop onderin, maar die durf ik er niet uit te trekken. Ik ben bang dat ik die er dan nooit meer in krijg."

Gelukkig is het idee voor die nieuwe drinkbakken al behoorlijk concreet. "Dat worden gewoon RVS-bakken met een grote stop. Dan kunnen we ze helemaal leeg laten lopen en makkelijker schoonmaken." De leidingen gaan dan bovenlangs in plaats van onder de grond en misschien laten ze wel een nieuwe bron slaan, maar dan goed. Terwijl Symen vertelt over zijn nieuwe drinkbakken, maakt hij een kommetje van zijn hand, haalt hem door het drinkwater en proeft ervan. "Je wordt er echt niet ziek van. Er zit een beetje mais in, maar het water smaakt goed."

Normen

De melkproductie is in de tussentijd van 7.800 naar 8.500 liter per koe per jaar gegaan. Of het schonere water daaraan heeft

bijgedragen weet Symen niet. "Het komt vooral doordat we meer structuur zijn gaan voeren." Het drinkwater krijgt sindsdien wel meer aandacht. "De normen zijn er niet voor niets. In principe ga je ervan uit dat leidingwater bacterievrij is, zo wil je dat ook in de koe hebben."

Melken

Het enige wat wel is vernieuwd de afgelopen veertig jaar, is het tanklokaal en de melkstal. Daar kunnen nu twee keer acht koeien in, maar dat zouden er ook twee keer negen kunnen worden. Hoe druiliger het weer, zo vrolijk is het binnen in de melkstal: de radio staat op maximaal volume. "Dat vind ik wel lekker, een beetje muziek tijdens het melken. En de koeien zijn er ook aan gewend, die worden er juist rustig van. Als er nu een keer iemand anders komt melken dan raken ze niet van streek."

Niet alleen de productie is de afgelopen tijd verbeterd, ook het celgetal is drastisch verlaagd van 250.000 naar 100.000. "Laatst hadden we zelfs een keer een uitslag van 61.000 cellen per milliliter." Dat was geen doel op zich, maar mooi meegenomen. "En nu is het ook nog meer een aandachtspunt. Toen we pas geleden een celgetal hadden van 135.000, ging ik me ineens afvragen wat er aan de hand is. Terwijl je eerder best tevreden was over die 250.000."

Weiden

Hypermodern wordt de nieuwe stal niet, maar het mag wel iets ruimer. "We willen misschien ietsjes meer koeien gaan melken", vertelt Folkert. Het tanklokaal blijft gewoon, want robotmelken is voor vader en zoon niet haalbaar. "We hebben een perceel van 12 hectare aan de andere kant van de weg, dus als we willen blijven weiden wordt het heel lastig."

De Drinkbakcheck doen ze twee keer per jaar. Symen gaat de volgende keer het water buiten testen. "Ik ben heel benieuwd wat daar uitkomt. Er zal wel wat ijzer in zitten omdat er wat roest aan de bakken zit. En oppervlaktewater zal sowieso niet geweldig zijn. Als het echt slecht is weet ik niet wat we doen. Ik kan moeilijk leidingen naar de andere kant van het perceel laten leggen. Dan zou het mooi zijn als er een tablet zou zijn die het vuil aan zich kan binden, zodat je in één keer schoon drinkwater hebt. Maar misschien is dat een toekomstdroom."

De Drinkbakcheck

De Drinkbakcheck is hét instrument om de kwaliteit van het water in de drinkbak in de gaten te houden. Het water dat uw koeien daadwerkelijk drinken wordt twee keer per jaar onderzocht op de zeven belangrijkste criteria voor gezond en smakelijk drinkwater. Ga voor meer informatie en aanmelden naar www.gddiergezondheid.nl/drinkbakcheck

In de buitenbakken op het bedrijf in Oldelamer stroomt nu slootwater. De volgende keer testen Symen en Folkert het water in die bakken.